

השקפה פרגונית.

מפעלי הבארון הירש בגליציה.

לפנינו מונח דין וחשבון מטעמי "יסוד הבארון הירש" להפצת למודי ביה"ס ומלאכת כפיה בגליציה משנת 1897|8, אשר הוציאה זה עתה האפישרופסות, ולא למותר יהיה להביא בזה הוצאות מלבבות ואותיות מחימות ממנו. בראש ההודעה השנתית נתן מקום למספר מר על האברה הגדולה אשר אברה בשנה זו להאנושיות בכלל ולהיהודים ו"להיסוד" בפרט, במות "האם בישראל", הבארונית הנדיבה קלארא הירש, אשר לא הניחה כמותה. הדין והחשבון יפרד לשני ראשים: א) בתי ספר, ב) עבודה ומלאכת כפיה.

א) בתי ספר.

בראשית שנת 1897 - נפתחו חמשה בתי ספר חדשים בערים טלוסטע, מיקולינצע, זאבוטוב, ביהודשני וקורולובקא, ובכן עלה מספר כל ביה"ס להיסוד בשנת 1897|8 לארבעים וחמשה, ובחשבנו את חמשת ביה"ס, אשר נפתחו בראשית השנה הנכחית (1898|9) בהערים בורשטין, יאגילניצא, קוסוב, זאבנו וטשירניליצא יעלה מספרם לחמשים. מספר התלמידים בחמשת בתי הספר החדשים לשנת 1897|8 עלה לשש מאות ושלושים וארבעה, ומהם בקרו ויצאו ונכנסו ממחלקה למחלקה (קלאסי-סיפצירט) חמש מאות ושבעים וארבעה. ביתר ביה"ס להיסוד היו בשנת 1897|8 שבעת אלפים, שש מאות וארבעים תלמידים ובקרו ויצאו ונכנסו ממדרגה למדרגה ששת אלפים וחמש מאות ושבעה עשר. בשנה הזאת רבה מספר התלמידים בביה"ס העומדים וקיימים מכבר בתשע מאות ושבעים וחמשה תלמידים, ואם נוסיף על המספר הזה את התרל"ד תלמידים מחמשת בתי הספר החדשים, אז יהיה מספר התלמידים הנוספים אלף תרי"ט. — אות לטובה הוא, כי גם צעירי יושבי הכפרים וסביבות הערים, אשר בהן בתי הספר בנויים, ינהרו אל ביה"ס האלה במספר רב ובשנת ביה"ס המדוברת בקרו בביה"ס להיסוד תרל"ח תלמידים, אשר מושבם הוא רחוק ממקום בית הספר קילו-מטרים אחדים. הודעות משגיחי בתי הספר של שלטון ביה"ס הכוללים וכמו כן משגיחי ביה"ס מטעם היסוד ע"ד מצב ביה"ס והתפתחותם היו טובות מאד והפיקו רצון. בהשתתפות הגון ולבנות ב"ס היותר נחוצים עד אשר בשנה זו יעלה מספר ביה"ס, קנין כסף היסוד, עד כדי שמונה עשר, וכמו"כ החל בנין ששת ב"ס חדשים, אשר מלאכתם תגמר בשנה הזאת. בעלות מספר בתי הספר ותלמידיהם עלה גם מספר המורים ומטאה ושבעים ושנים מורים יעלה בעת מספרם למאתים ושלושה. כב"ס להיסוד קבלו בשנה המדוברת ה' אלפים ר"נ תלמידים בגדים ונעלים, ו' אלפים תתמ"ז תלמידים קבלו ספרי למוד וקריאה וצרכי ביה"ס חנם אין כסף, ג' אלפים ומ"ח תלמידים התכלכלו במשך חדשי החורף בארוחת הצהרים. מלבד ב"ס להיסוד קבלו ביה"ס הקבועים, אשר לא השיגה ידם לכלכל את

[Report of the Baron Hirsch Foundation for 1897/8](#)**This image refers to:**

<http://www.jgaliciabukovina.net/he/node/134815>**Source URL:**